

М.С. Одарченко, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Є.Л. Гасай, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИПУСКНИКІВ У ПАРТНЕРСТВІ З РОБОТОДАВЦЯМИ

Сьогодні перед будь-яким вищим навчальним закладом постає дуже гостра проблема: як наблизити характер і зміст навчання до вимог сучасного життя, скоротити тривалість післявузівської адаптації випускника, та як надати йому не тільки високі теоретичні знання, але й навички реальної діяльності в світі ринкової економіки, як зробити його здатним відразу ж включитися в серйозну практичну діяльність і отримати роботу за спеціальністю.

Для досягнення поставлених цілей практична підготовка студентів на факультеті товарознавства і торговельного підприємництва відбувається безперервно у системному зв'язку з навчальною програмою та охоплює такі етапи:

- вступ до фаху;
- товарознавчо-технологічна практика,
- комплексна товарознавча практика;
- виробнича практика;
- переддипломна практика.

Усі види професійних та переддипломна практики, як традиційний метод практичного навчання, є важливим елементом навчальних програм у вищих навчальних закладах. Проте сучасні економічні умови створюють для навчальних закладів певні труднощі в їх організації. Перш за все, підприємства знайшли господарську самостійність, і держава вже не має тих важелів впливу, які вона застосовувала для регулювання цієї сфери. Крім цього, навчальні заклади сьогодні практично не мають можливості платити підприємствам за надання місць для проходження практики і за керівництво нею. Особливо гостро зазначені проблеми стоять для студентів випускних курсів.

У сьогоднішніх умовах важливим завданням є не тільки придбання студентом досвіду роботи на підприємстві, а й оволодіння ним технологіями самопросування та побудови кар'єри. У цьому сенсі виробнича та переддипломна практики надають студенту гарну можливість вирішити проблему свого працевлаштування.

Принциповою основою концепції організації професійних та переддипломних практик є баланс інтересів факультету (кафедри) і підприємства: необхідно визначити ступінь корисності практики для випускної кафедри факультету, так і для підприємства, яке буде витратити на це свої сили і засоби. Щодо зацікавлення випускних кафедр факультету, то таким чином за допомогою практик вони вирішують проблему якості підготовки випускника до самостійної роботи, а також якоюсь мірою проблему його подальшого працевлаштування. Підприємство при цьому одержує можливість завчасного підбору більш підготовлених і перспективних фахівців.

Визначено, що формування компетенцій випускників у партнерстві з роботодавцями може відбуватися за таких умов:

- реальні замовлення успішно діючих фірм на розробку дипломних проєктів;

- запрошення роботодавців на захист замовлених ними дипломних проєктів;

- розробка професійних резюме на випускників, створення комп'ютерного фонду таких резюме та інформування про це роботодавців;

- проходження співбесід з потенційним роботодавцем, використовуючи своє резюме;

- отримання можливості відвідувати у вільний від навчання час дане підприємство і виконувати безкоштовно будь-які доручення;

- запрошення роботодавців на зустрічі з випускниками та інформування їх про переваги випускників університету;

- систематичне вивчення потреб підприємств у фахівцях відповідного профілю.

На факультеті товарознавства і торговельного підприємництва завдяки сумлінному та відповідальному ставленню до професійних обов'язків під час проходження практики деяким студентам 3–5 курсів вдалося отримати запрошення на роботу, а також на проходження наступних практик на торговельному підприємстві ТОВ «Український ритейл».

Таким чином, основні напрямки діяльності факультету та випускних кафедр дозволятимуть розглядати практичну підготовку як відкриту систему: проводити постійний моніторинг зовнішнього оточення і власних можливостей, реально оцінювати сьогоdnішній стан справ і перспективи розвитку, що дозволить вийти на якісно новий, стратегічний рівень підготовки випускників.